

SOMMARIO

Il numero di luglio ha per tema centrale „La Bibbia e la letteratura.” Il vescovo ausiliare di Pécs Gellért BELON racconta, in uno scritto di tono personale, come ha conosciuto la Bibbia; István JELENITS, in un saggio intitolato „Il peccato di David”, tratta una delle figure più importanti dell’ Antico Testamento; il professore dell’Accademia di Teologia Evangelica Andor MUNTAG valuta l’opera di Martin Lutero nella riscoperta della Bibbia nell’articolo „Lutero, il dottore della Sacra Scrittura”; Béla TARJÁNYI invece analizza l’insegnamento di Cristo col titolo „La buona novella di Gesù”. Agli articoli biblici seguono due saggi letterari: István SÖTÉR ne scrive uno sulle poesie di ispirazione religiosa nell’arte poetica ungherese moderna, mentre Péter BALASSA analizza il famoso poema di Mihály Babits „Psychoanalysis Christiana”. Endre GYÖKÖSSY poi ci presenta il noto psichiatra contemporaneo Viktor Frankl. – In questo mese si tiene a Budapest il congresso dell’Unione Luterana Mondiale, e più articoli trattano del dialogo evangelico–cattolico: Károly HAFENSCHER riferisce il lavoro del comitato comune evangelico–cattolico; pubblichiamo il discorso di Giovanni Paolo II, pronunciato a Roma, all’ultima seduta del detto comitato; László LUKÁCS analizza la situazione attuale del dialogo ecumenico nella rubrica „Chiesa mondiale viva”. – Nel „Diario” ricordiamo l’improvvisa scomparsa dell’illustre storico László Mezey, il sessantacinquesimo compleanno del pittore ungherese Péter Prokop, vivente a Roma, nonché la rappresentazione del dramma di Gorki „Asilo notturno” al teatro di Győr, e parecchi libri di attualità.

CONTENTS

The central subject of this copy is the Bible and Literature. Gellért BELON, Auxiliary Bishop of Pécs, tells, in a personal writing, how he got to know the Bible. – The Sin of David is the title of a study by István JELENITS on one of the central figures of the Old Testament. – In an article on „Luther Doctor of the Bible”, Andor MUNTAG, Professor at the Lutheran Academy of Theology, gives an appraisal of Martin Luther from the point of view of the rediscovery of the Bible. – A Message of Joy is the title of a writing by Béla TARJÁNYI, in which he analyses the teachings of Jesus.

These biblical articles are followed by two literary studies: István SÖTÉR devotes an essay to the modern Hungarian poems of religious inspiration. – Péter BALASSA analyses Psychoanalysis Christiana, a famous poem by Mihály Babits. – Endre GYÖKÖSSY introduces Viktor Frankl, a famous psychiatrist of our days. – The Lutheran World Federation holds its general assembly this month in Budapest. Several articles deal with the Lutheran–Catholic dialogue: Károly HAFENSCHER reports on the work of the Joint Lutheran–Catholic Committee. We publish the speech of POPE JOHN PAUL II, which he addressed to the last meeting of the Committee, in Rome. The present situation of the oecumenical dialogue is analysed by László LUKÁCS in the column The Living Universal Church. – The Diary commemorates László Mezey, an eminent historian, who suddenly died recently; it also makes mention of the 65th birthday of Péter Prokop, a Hungarian painter living in Rome and reports on the performance of Gorky’s Night Shelter at the theatre in Győr and on several new books.

Ökumenikus-lexikon – Egyházak, vallások, mozgalmak. O. Lembeck–J. Knecht Kiadó, Frankfurt am Main. 1983. 1326 oldal, táblázatokkal, térképekkel, fényképekkel és irodalommal kiegészítve.

Jelentős ökumenikus lexikon jelent meg német nyelven, alapvetően új elgondolásban. A lexikont H. Krüger, W. Löser SJ és W. Müller–Römheld szerkesztették tizenhárom társszerkesztő segítségével. A tudományos munkába még 285 szerzőt von-

tak be, akik között még két magyar nevet is felfedezhetünk; Vályi-Nagy Ervin budapesti professzort és Nemeshegyi Péter tókiói professzort. A tárgymutató közel ezer címszót, a személymutató pedig közel háromszáz címszót jelez.

A főszerkesztők így összegzik szándékukat az előszóban: „Az ökumenikus közösségek közvetlen tapasztalata a hatvanas és hetvenes években gyakran erős és érzelmileg is hangolt elvárásokat ébresztett.

Időközben kialakult az a fölismerés, hogy az az egység, amelyet a kereszténység az ő Urától ajándékba kapott, csak lépésről-lépésre és csak erőfeszítéssel tehető láthatóvá. A ma megtehető és megteendő lépések közé tartozik főképpen annak megismerése és megértése, hogy a különböző egyházak gondolkodás és életformáiban hogyan szólal meg a krisztusi üzenet. Ezt a célkitűzést szolgálja a jelen kézikönyv. Fölvilágosítást nyújt az egyházak közötti eseményekről, a fejlődésről, valamint az ökumenikus mozgalom intézményeiről, személyiségeiről, a megtett útról és annak fordulatairól; mindarról, ami az elmúlt három évtizedben történt. A lexikon háttérben az a szándék rejlik, hogy a szócikkek a jelen helyzetet világítsák meg. Mindig a sajátos ökumenikus szempontot emelik ki a tárgyalásra kerülő témában.”

Az ökumenizmus, a keresztények egységének fölismerése és munkálása egyre határozottabb igény és program lett az idők folyamán a különböző keresztény egyházakban, a katolikus egyházban is. A kereszténységben belüli szakadások szomorú történetét ismerjük. Az egység helyreállítására tulajdonképpen mindig törekedtek. Az elmúlt századokban azonban csak elégtelen kezdeményezésekhez jutottak el. Igazán századunk elején kezdődött az ún. ökumenikus mozgalom, amely aztán idővel egyre jobban elmélyült és kiszélesedett. Századunk második felében az egyházak közeledése és összműködése egészen új hangsúlyt kapott. A lexikon a jelen helyzetet vázolja. Föltárja, milyen az egyes egyházak (főképp a katolikus, evangélikus, ortodox) elgondolása és magatartása, és hogyan áll az egyházak közötti párbeszéd. Elénk tárulnak azonban a különböző egyházak, hitvallások, vallások, egyházközi struktúrák sőt a történelmi, földrajzi és személyes tényezők is. Szó esik a vallási kisebbségekről, és a jelentősebb ökumenikus jellegű mozgalmakról is, mindaz ami kifejezi vagy szolgálja az egységre való törekvést. Napjainkban számos ökumenikus közösség is keletkezett, sőt egészen új ökumenikus lelkiségről is szó lehet.

Az ökumenikus mozgalom erőterében két rendező és irányító központ van; II. Vatikáni Zsinat szellemében létesült a Keresztény Egység Titkársága, valamint a többi keresztény egyházak egységre törek-

vését átfogó Egyházak Ökumenikus Tanácsa. A lexikon pontosan ismerteti az ökumenikus mozgalom tényleges helyzetét és problémáit, a mozgalmat irányító kiemelkedő személyiségeket, az időközben kialakult ökumenikus teológia fogalmait és problémáit. Beszámolót kapunk a legújabb tudományos eredményekről, a konvergenciákról, az esetleges ellen-áramlatokról, az ökumenikus párbeszéd mai irányzatairól. Az eddig elért eredmények láttán már szó eshet arról is, hogy milyen lehetőségei és esélyei vannak az egység megvalósulásának.

A szerkesztők semmilyen előfeltevést vagy előzetesen fölvetett alaplmcért nem állítottak fel. Teljes szabadságot biztosítottak a közel háromszáz szerzőnek nézeteik nyilvánításában. Mivel ténylegesen többféle nézet és törekvés létezik, és az ökumenikus életet kívánták szolgálni és alakítani, ezért minden jelentős nézetnek teref adtak. Végül mégiscsak egységes összkép bontakozik ki. Jele ez annak, hogy az egyházak közti egyre növekvő kölcsönös megértésnek és összműködésnek van értelme és érett gyümölcse.

Mivel a lexikont nem lehet egyhuzamban végigolvasni, ezért értékelését csak az egyes részletek, az egyes szerzők oldaláról lehet megközelíteni. Így az egyes részszempontok különböző értékelést kívánnak meg. Általánosságban azt azonban elmondhatjuk, hogy nagyon hasznos és aktuális fölvilágosításokkal szolgál a lexikon. Első betekintésre még az is föltűnik, hogy a katolikus szemlélet is kellőképp kidomborodik. Az majd csak később derül ki, hogy végül is milyen összképet ad, és milyen tudományos értéket képvisel a lexikon; hogy hányan és milyen eredménnyel fogják forgatni és mennyiben segíti elő a tényleges megértést és összműködést. A lexikon szándéka azonban mindenképpen az, hogy élethűen tájékoztasson az ökumenizmus állásáról, feladatairól és problémáiról. Az ökumenikus gondolkodási és fejlődési folyamat nemcsak az egyházak számára jelentős, hanem döntő jelentősége van a mai világ, az emberiség egésze számára, mert hathatósan szolgálja az emberiség nagy családjának lelki egységét és összetartozását, ami egyre aktuálisabb feladat és követelmény.

Fila Béla